

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсових робіт з курсу
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО»
для студентів денної та заочної форми навчання
(перший (бакалаврський) рівень галузь знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»)

«До друку, в світ дозволяю»

Проректор _____

Протокол № _____ від «___» _____ 2023р.

Укладачі

Г. А. Капліна
В. І. Гніденко

Київ 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання курсових робіт з курсу
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО»
для студентів денної та заочної форми навчання
(перший (бакалаврський) рівень
галузь знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»)

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
правознавства

Протокол № ____ від «__» _____ 2023р.

Київ 2023

УДК 340 (075.8)

М

Методичні вказівки до виконання курсових робіт з курсу «Цивільне та сімейне право» для студентів денної та заочної форми навчання (перший (бакалаврський) рівень галузь знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право») / Укл.: Г.А. Капліна, В.І. Гніденко. – Київ: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. – 24 с.

Висловлені основні вимоги і критерії оцінки курсових робіт з дисципліни «Цивільне та сімейне право». Тематика курсових робіт розроблена відповідно до Цивільного кодексу та охоплює широке коло питань правового регулювання, таких як участь держави у цивільних правовідносинах, положення господарських товариств, право на користування земельною ділянкою, права на чужі речі, інтелектуальна власність, договори лізингу, ренти, комерційної концесії, факторингу та ін. Надана характеристика розділів робіт, наведені дані, необхідні для правильного оформлення і завантаження тексту курсових робіт.

Укладачі:

Г. А. Капліна
В. І. Гніденко

Відп. за випуск

Г.О. Ведьонова

Рецензент

Л.В.Котова

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

«Цивільне та сімейне право» є однією із фундаментальних навчальних дисциплін при підготовці фахівців за спеціальністю 081 «Право», метою якої є засвоєння студентами основних положень про особисті майнові та немайнові права учасників цивільних правовідносин.

Курсова робота з дисципліни «Цивільне та сімейне право» повинна сприяти формуванню у студента навичок самостійного наукового пошуку, підвищенню його теоретичної і професійної підготовки, кращому засвоєнню навчального матеріалу, викладеного в курсі навчальної дисципліни. Написання курсової роботи передбачене навчальним планом для студентів третього курсу денної та заочної форми навчання, та є одним із видів самостійної роботи, що забезпечується робочою програмою навчальної дисципліни та освітньою програмою освітнього ступеня «Бакалавр».

Курсова робота з дисципліни «Цивільне та сімейне право» – це індивідуальне завдання, що виконується студентом в 4 навчальному семестрі і є науково-дослідною і творчою формою виявлення теоретичних і практичних знань з цивільного права, набутих в процесі вивчення цієї галузі права.

Цілі курсової роботи з цивільного та сімейного права:

- розширити і систематизувати теоретичні знання у цій галузі права;
- закріпити навички самостійної дослідницької роботи;
- обґрунтувати власні пропозиції й рекомендації з вдосконалення правового регулювання цивільних відносин.

Результатом опрацювання студентом відповідної теми при написанні курсової роботи із цивільного та сімейного права має бути підвищення рівня його підготовки, зокрема, набуття таких **компетенцій**, як:

- Здатність використання базових, фундаментальних та спеціальних правових знань та розумінь, стандартів правничої професії, теорії, принципів, методів та понять цивілістики у навчанні та професійній діяльності;

– Здатність здійснювати аналіз змісту нормативно-правових актів, які регулюють майнові та особисті немайнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників та проводити експертизу цих актів;

– Здатність опрацьовувати, критично використовувати та тлумачити у конкретних життєвих ситуаціях нормативно-правові норми, доктринальні джерела та рекомендації належних правозастосовчих практик та приймати відповідне правове рішення;

– Вміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації, зокрема з метою удосконалення цивільного та сімейного законодавства;

– Здатність застосовувати у практичній діяльності систему знань, щодо засад, принципів та інститутів сучасного цивільного та сімейного права;

– Здатність аналітично оцінювати правову проблему, прогнозувати подальший розвиток подій, будувати правову модель, робочу гіпотезу досліджуваної проблеми, моделювати можливі правопорушуючі ситуації, визначати засоби для їх попередження;

– Ведення діалогу й аргументування під час дискусій, переговорів, судових дебатів, публічного виступу, а також здійснення пропаганди правових знань професійній спільноті та широкому загалу, включаючи науково-просвітницькі заходи з метою популяризації правової діяльності;

– Здатність здійснювати процес аналізу правової діяльності, аналітично виокремлювати та оцінювати правові проблеми цієї діяльності, визначати шляхи її оптимізації.

Та отримання таких професійних **результатів** навчання, як:

– Визначати та застосовувати основні юридичні поняття й категорії, зокрема, «майнові відносини», «особисті немайнові відносини», «правочин», «зобов'язання», «договір» тощо, формулювати проблеми, що стосуються цивільно-правової сфери та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації;

– Вміння здійснювати аналіз змісту нормативно-правових актів, які регулюють майнові та особисті немайнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників та проводити їх правову експертизу.

– Вміння застосування загальних вимог правової норми до конкретної життєвої ситуації шляхом прийняття відповідного рішення.

– Системно застосовувати знання засад, принципів та інститутів конституційного права, цивільного і сімейного права в практичній професійній діяльності.

– Використовувати сучасні інтернет-технології, правові бази даних в професійної правничій діяльності.

– Аналітично оцінювати та будувати правову проблему, здійснювати аналіз правових наслідків законодавчих змін та виробляти пропозиції щодо їх врахування при проведенні діяльності.

– Прогнозувати подальший розвиток подій, моделювати можливі правопорушуючі ситуації, визначати засоби для їх попередження

– Проводити аналіз соціально-економічних процесів у правовому просторі з використанням сучасних методів моделювання та прогнозування, визначати та застосовувати систему результативних показників зазначених процесів, науково обґрунтовувати оптимальні шляхи розвитку усіх секторів національної економіки відповідно до стратегічних завдань держави та світових тенденцій з подальшим обґрунтуванням напрямків удосконалення законодавства України.

– Консультування з юридичних питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

– Застосовувати вимоги правової норми до конкретної життєвої ситуації шляхом прийняття відповідного неупередженого і мотивованого рішення.

Обов'язковими структурними частинами курсової роботи є:

1. Титульний аркуш (додаток А).
2. Завдання на курсову роботу (додаток Б).
3. Відгук керівника (додаток В).
4. Зміст (додаток Г).
5. Вступ.
6. Основна частина.
7. Висновок.
8. Список використаної літератури.
9. Додатки до курсової роботи (якщо є).

Після вибору теми курсової роботи і призначення наукового керівника, студент звертається до нього для узгодження плану роботи, списку літератури, строків та порядку підготовки курсової роботи.

Приступати до написання курсової роботи можна тоді, коли студент ясно і чітко уявляє собі її завдання. Далі необхідно підібрати літературу по темі. Тут на допомогу студенту приходять довідково-пошуковий апарат бібліотеки. Складовою його частиною є довідкові видання: енциклопедії, словники, довідники, статистичні збірники, електронні каталоги і он-лайн електронні бібліотеки, інші Інтернет-ресурси.

Виклад матеріалу має бути послідовним, логічним, зрозумілим за значенням. Висловлювані студентом точки зору, погляди, оцінки, висновки необхідно аргументувати науковими доводами, тобто посиланнями на наукові праці вчених, на правозастосовчу практику, зарубіжний правовий досвід тощо.

Розподіл тем курсових робіт здійснюється згідно списку / нумерації / журналів навчальних груп або в індивідуальному порядку керівником.. Тематика курсових робіт обирається з проблем, що охоплюються навчальним планом даного курсу, тобто Загальна та Особлива частини Цивільного права та Сімейне право.

2. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Обсяг курсової роботи без списку використаної літератури має бути не менше 45-50 сторінок. Максимальний обсяг роботи встановлюється за домовленістю з керівником. Зазначений вище обсяг дипломної роботи розрахований на використання шрифтів Times New Roman розміру 14 з полуторним міжрядковим інтервалом.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля: ліве – не менше 25 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Текст основної частини роботи поділяють на розділи та підрозділи.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів подають арабськими цифрами у правому верхньому кутку сторінки.

Вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номеру. Нумерують лише розділи або підрозділи. Номер розділу ставлять після слова "РОЗДІЛ", після номеру крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

При написанні роботи студент має наводити посилання на джерела, матеріали, що викладені у роботі. Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

б) цитування має бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора;

в) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело;

г) можливе непряме цитування (переказ, виклад думок інших авторів своїми словами).

Джерела слід розміщувати тільки у порядку появи посилань у тексті.

3. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи є викладення в певному порядку глав і розгорнуті питання, які повинні бути освітлені. Правильне структурування тексту є організуючим початком у роботі студентів, допомагає систематизувати матеріал, забезпечує послідовність його викладу.

У кожній роботі має бути розроблена основна тема, в тому числі окремі та перспективні теоретичні та практичні питання.

Робота повинна починатися титульним листом. Титульний лист повинен містити: назву навчального закладу, кафедри, тему роботи, прізвище, ініціали студента, номер групи, прізвище, ініціали та вчені академічні звання наукового керівника, назва міста, в якому знаходиться даний навчальний заклад, а також рік написання роботи (див. додаток А).

Завдання на курсову роботу студенту (сторінка 2-3) включає в себе календарний план. У ньому подається назва етапів роботи, строки виконання етапів. Оформлюється згідно з додатком Б.

Вступ курсової роботи має містити таке:

1) актуальність теми: обґрунтування актуальності теми курсової роботи, її відповідності запитам сучасності, значення для сьогодення. 2) аналіз сучасного стану розробленості теми у науковій літературі з вказівкою відповідної нормативно-правової бази, а також науковців, які працюють за цією темою з короткою характеристикою їх внеску у дослідження цієї теми; 3) мета і завдання дослідження; об'єкт дослідження; предмет дослідження; методи дослідження; 4) вказівка на обов'язкову апробацію результатів дослідження: наявність наукових публікацій, участь у роботі науково-практичних конференцій та виступи на них тощо.

Загальний обсяг вступу – до 3 сторінок.

У розділах роботи студент окреслює основні етапи розвитку наукової думки з проблеми, яку розглядає; зміст питань, що досліджуються;

обґрунтовує і викладає результати проведеного дослідження. При цьому обов'язково мають бути посилання на наукові і нормативні джерела, вказані прізвища й ініціали вчених, наукові позиції яких розглядаються у роботі, аналіз зарубіжного досвіду тощо.

Важливим етапом роботи є проведення порівняльно-правової характеристики досліджуваного кола цивільно-правових або сімейних відносин із закордонним законодавством. Роботи, що не відповідають вимогам про дослідницький, проблемний характер, що не містять пропозицій і рекомендацій студента щодо удосконалення правового регулювання або щодо усунення правових колізій в тих чи інших цивільно-правових або сімейних відносинах, що містять тільки виклад навчального матеріалу, не можуть бути оцінені позитивно. Висновки мають містити конкретні результати проведеного наукового дослідження, а саме:

1) виділення позитивних рис законодавства з правового регулювання цивільних або сімейних відносин за темою дослідження;

2) вказівки на недоліки національного законодавства за темою дослідження, виділення правових колізій, прогалин.

3) окреслення перспектив та напрямків розвитку правового регулювання.

Загальний обсяг висновків – 2-3 сторінки.

Список використаних джерел слід розміщувати у порядку появи посилань у тексті. Кількість джерел – не менше 30.

Іноді різні таблиці, графіки, схеми і т.п. даються у вигляді додатків. Додатки поміщаються після списку використаної літератури. Кожен додаток слід починати з нової сторінки. На всі таблиці в тексті роботи повинні бути посилання, при цьому слово «таблиця» в тексті пише повністю, якщо таблиця не має номера, і скорочено, якщо номер, наприклад, «... в табл. 1.2. ».

4. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ

Попередньо ознайомившись з письмовим відгуком, студент дає пояснення по суті критичних зауважень по роботі, відповідає на питання наукового керівника та інших присутніх на захисті осіб, обґрунтовує свої висновки додатковими аргументами.

При оцінці курсової роботи враховуються не тільки її зміст, а й результати захисту. Науковий керівник визначає оцінку і ставить її в залікову книжку студента, а також у відомість. Захищені курсові роботи студентам не повертаються.

Відсотки підсумкової оцінки	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Курсова робота зарахована. Курсова робота виконана лише з незначною кількістю помилок.
82–89	Добре	B	Курсова робота зарахована. Курсова робота виконана вище середнього рівня з кількома помилками.
75–81		C	Курсова робота зарахована. Курсова робота виконана вірно з певною кількістю суттєвих помилок.
67–74	Задовільно	D	Курсова робота зарахована. Курсова робота виконана непогано, але зі значною кількістю недоліків.
60–66		E	Курсова робота зарахована. Курсова робота виконана задовольняє мінімальним критеріям.
35–59	Незадовільно	FX	Курсова робота не зарахована. Студенту надається можливість захистити її повторно для поліпшення підсумкової оцінки
1–34		F	Курсова робота не зарахована. Студент повинен переписати курсову роботу та захистити її повторно.

Оцінка вноситься до заліково-екзаменаційної відомості, залікової книжки студента, а також проставляється на титульному аркуші роботи. Захищена курсова робота разом із рецензією на неї у день захисту здається на кафедру.

РЕКОМЕНДОВАНІ ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

- 1 Авторське право у сфері функціонування всесвітньої інформаційної мережі Інтернет.
- 2 Відмінності договорів про виконання робіт від договорів про надання послуг.
- 3 Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи.
- 4 Динаміка суб'єктного складу зобов'язання.
- 5 Договір зберігання та його місце в системі цивільно-правових договорів. Спеціальні види зберігання.
- 6 Договір на користь третьої особи, його особливості.
- 7 Договір найму (оренди) та його місце в системі цивільно-правових договорів.
- 8 Договір поставки: поняття та особливості.
- 9 Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
- 10 Договір управління майном, як форма реалізації управління майном в Україні.
- 11 Договори на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських і технологічних робіт.
- 12 Загальна характеристика та види права спільної власності в Україні .
- 13 Заповіт: види, форма, порядок оформлення.
- 14 Захист інтересів дітей у разі розірвання батьками шлюбу.
- 15 Здійснення права на спадкування малолітніми та неповнолітніми особами.
- 16 Зловживання сімейними правами (поняття, зміст, тлумачення).
- 17 Зобов'язання внаслідок безпідставного збагачення.
- 18 Комерційна таємниця і конфіденційна інформація у цивільному праві.
- 19 Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок.
- 20 Недійсні правочини: поняття, види та правові наслідки їх недійсності.
- 21 Обмеження та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи як учасника цивільних відносин.
- 22 Опіка та піклування як цивільно-правові інститути.
- 23 Особисті немайнові відносини батьків і дітей.
- 24 Особисті немайнові права, які забезпечують соціальне існування

- фізичних осіб в Україні.
- 25 Особливості договору фінансового лізингу.
 - 26 Особливості здійснення та захисту прав споживачів.
 - 27 Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його обслуговує.
 - 28 Особливості правової охорони комерційного (фірмового) найменування в Україні.
 - 29 Особливості спадкування окремих видів майна.
 - 30 Особливості цивільно-правової відповідальності .
 - 31 Перспективи розвитку страхування в Україні.
 - 32 Перспективи розвитку цивільного та сімейного законодавства у контексті євроінтеграції.
 - 33 Поняття і способи захисту права інтелектуальної власності.
 - 34 Поняття спадкового права та його система.
 - 35 Поняття та система деліктних зобов'язань.
 - 36 Попередній договір, його особливості.
 - 37 Порядок і способи відшкодування матеріального збитку.
 - 38 Права і обов'язки батьків по вихованню дітей.
 - 39 Правова охорона знаків для товарів і фірмових найменувань.
 - 40 Правове регулювання авторського і суміжного права.
 - 41 Правове регулювання банкрутства в сучасних умовах.
 - 42 Правове регулювання визначення походження дитини.
 - 43 Правове регулювання відкриття спадщини.
 - 44 Правове регулювання міни (бартеру).
 - 45 Правове регулювання сімейних відносин за участю іноземців або осіб без громадянства.
 - 46 Правове регулювання укладення шлюбу в Україні та країнах ЄС.
 - 47 Правовий режим інформації як об'єкта цивільного права.
 - 48 Правовий режим рухомих речей в цивільному праві.
 - 49 Правовий режим цінних паперів як об'єктів цивільних правовідносин.
 - 50 Правові наслідки порушення умов договору контрактації сільськогосподарської продукції.
 - 51 Правові проблеми здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності.
 - 52 Правові проблеми права приватної власності в сучасних умовах.
 - 53 Правові проблеми регулювання розрахункових та кредитних зобов'язань.
 - 54 Правочини з дефектами волі.

- 55 Прийняття спадщини за цивільним законодавством України.
- 56 Принципи державної сімейної політики: поняття, загальна характеристика та перспективи розвитку.
- 57 Проблеми відповідальності сторін за неналежне виконання зобов'язань за договором підряду.
- 58 Проблеми захисту честі, гідності та ділової репутації особи.
- 59 Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу.
- 60 Результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкти цивільно-правових відносин.
- 61 Різновиди договору купівлі-продажу: особливості.
- 62 Сімейна правоздатність та дієздатність: поняття, зміст та особливості.
- 63 Сімейно-правові санкції: їх види та особливості
- 64 Спадковий договір у цивільному праві України.
- 65 Способи захисту права власності .
- 66 Суперфіцій як речове право на чуже майно.
- 67 Фізична особа-підприємець як учасник цивільних відносин.
- 68 Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин.
- 69 Форми влаштування дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування.
- 70 Цивільні правовідносини, що виникають у сфері медичної діяльності.
- 71 Цивільно-правова відповідальність за завдану майнову шкоду.
- 72 Цивільно-правова охорона авторських прав в Україні.
- 73 Цивільно-правове регулювання експертизи об'єктів права інтелектуальної власності.
- 74 Цивільно-правовий договір як підстава виникнення, зміни та припинення прав обов'язків.
- 75 Цивільно-правовий захист права на торговельну марку (знаку для послуг).
- 76 Цивільно-правовий статус малолітніх осіб.
- 77 Цивільно-правові засоби захисту особистих немайнових прав фізичних осіб.
- 78 Цивільно-правові способи захисту честі, гідності та ділової репутації.
- 79 Юридична природа зобов'язань із заподіяння шкоди.
- 80 Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин.

Зразок титульного аркуша
Міністерство освіти і науки України
Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля
Юридичний факультет
Кафедра правознавства

КУРСОВА РОБОТА

З дисципліни: «Цивільне та сімейне право»

Тема роботи:

«Юридична природа зобов'язань із спричинення шкоди»

студент 2 курсу групи ПР-211д
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Богданов М.І.

Керівник проекту

Капліна Г.А.

Результати захисту:

Національна шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

(прізвище та ініціали) (підпис)

(прізвище та ініціали) (підпис)

(прізвище та ініціали) (підпис)

Дата _____

Київ 2023

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

Юридичний факультет
Кафедра Правознавства
Освітній ступінь бакалавр
Галузь знань 08 «Право»
Спеціальність 081 «Право»

Курсове завдання
виконав студент 2 курсу, групи ПР-211
Богданов М.І.

1. **Тема роботи:** «Юридична природа зобов'язань із спричинення шкоди».
2. **Термін здачі** роботи керівникові для підготовки відгуку – до __.__.23р.
3. **Теоретичне завдання:** охарактеризувати чинне законодавство України у даній сфері, проаналізувати правове регулювання цивільних зобов'язань із спричинення шкоди, розкрити їх юридичну природу та зміст.
4. **Практичне завдання:** на підставі теоретичного дослідження особливостей зобов'язань із спричинення шкоди виявити недоліки та прогалини правового регулювання, встановити правові колізії, що існують у даній сфері, зробити спроби та надати рекомендації щодо вдосконалення регламентації правовідносин у вказаній сфері (конкретизувати).
5. **Завдання вручене** студенту – __.__.23 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів курсового проектування	Строк виконання етапів	Примітка
1	Вибір та затвердження теми курсової роботи		
2	Аналіз наукової літератури відповідно до обраної теми		
3	Написання та затвердження плану курсової роботи		
4	Написання вступу		
5	Написання першого розділу		
6	Написання другого розділу		
7	Написання третього розділу		
8	Формулювання та написання висновків до курсової роботи		
9	Робота над оформленням роботи		
10	Подача виконаної роботи на перевірку		

Студент

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток Г

Зразок оформлення відгуку керівника дипломної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля
Юридичний факультет

В І Д Г У К

керівника курсової роботи, виконаної студентом П.І.Б.,
на тему: _____

« ____ » _____ 2023 р.

Підпис

(прізвище та ініціали)

Зразок оформлення змісту

З М І С Т

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ПОНЯТТЯ, ВИДИ І ФУНКЦІЇ ПОЗАДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ	11
1. 1 Основні ознаки позадоговірних зобов'язань та їх відмінність від договірних	11
1.2. Види і функції позадоговірних зобов'язань	18
РОЗДІЛ 2. ПОНЯТТЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ, ЩО ВИНИКАЄ ВНАСЛІДОК ЗАПОДІЯННЯ ШКОДИ	28
2.1 Поняття деліктного зобов'язання	28
2.2 Юридична природа деліктного зобов'язання	36
2. 3. Співвідношення деліктної і договірної відповідальності	42
2.4. Поняття генерального делікту	47
РОЗДІЛ 3. ПІДСТАВИ ТА УМОВИ ДЕЛІКТНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ : ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	52
3.1 Шкода як підстава деліктної відповідальності в європейських країнах	52
3.2 Умови деліктної відповідальності : зарубіжний досвід	55
ВИСНОВОК	60
ЛІТЕРАТУРА	64
ДОДАТОК А	67

Зразок оформлення літератури

Приклади оформлення бібліографічного опису у списку:

Книги одного автора

1. Терський С. В. Княже місто Володимир / С. В. Терський. – Л. : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2010. – 320 с.

2. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права: Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. : Право, 2002. – Т. 4 : Косвенные налоги, 2007. — 534 с.

Книги двох і трьох авторів

4. Ромовська З. В., Черняк Ю. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. – К.: Прецедент, 2006. – 93 с.

5. Бородіна А. І. Бібліографічний словник діячів у галузі математики / Бородіна А. І., Бугай А. С. ; за ред. І. І. Гіхман. – К. : Рад. шк., 1979. – 606 с. *(помітка: відомості про авторів за коною записують у тій формі і в тій послідовності, у якій вони вказані у джерелі інформації).*

Книги чотирьох авторів

6. Основы создания гибких автоматизированных производений / Л. А. Пономаренко, Л. В. Адамович, В. Т. Музычук, А. Е. Гридасов ; под ред. Б. Б. Тимофеева. – Киев : Техника, 1986. – 144 с.

Книги п'яти чи більше авторів

7. Архітектура Львова. Час і стилі XIII–XXI ст. / М. Бевз, Ю. Бірюльов, Ю. Богданова [та ін.]. – Л. : Центр Європи, 2018. – 720 с. – Бібліогр.: с. 698–714. *(у бібліографічному описі можуть бути наведені відомості про всіх авторів, але при необхідності їх кількість можна обмежити до вказівки трьох перших чи лише першого і додати у квадратних дужках [та ін.]).*

8. Сучасні міжнародні відносини та зовнішня політика України / В. В. Александров, В. Ф. Возний, Б. П. Камовніков [та ін.]. – К. : Арбіс, 2022. – 158 с.

Матеріали конференцій, періодичні видання, збірники праць та серійні видання

9. Салівон Г.І. До визначення правосуб'єктності фізичної особи-роботодавця в трудових правовідносинах // «Трудове право України: сучасний стан та перспективи»: Матеріали науково-практичної конференції; м. Сімферополь, 22-24 травня 2008 р./ За ред. проф. В.С. Венедіктова. – Сімферополь: Українська асоціація фахівців трудового права, 2008. – С.202-205.

10. Населення України, 1998 рік : демографічний щорічник / Державний комітет статистики України, Управління статистики населення / [Л. М. Стельмах (відп. за вип.)]. – К. : [б. в.], 1999. – 466 с.

11. Комп'ютерні науки та інформаційні технології: Збірник наукових праць / відп. ред. Ю. М. Рашкевич. – Л.: Вид-во Лівівського нац. ун-ту, 2019. – 287с.

Дисертації

12. Баштанник В. В. Державне управління в системі многопартійної влади: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 07.00.02 / Баштанник Володимир Васильович / Українська академія державного управління при президентіві України. – К., 2002. – 220 с.

Автореферати дисертацій

13. Прилипко С.М. Предмет права соціального забезпечення: автореф. дис.... д-ра юрид. наук: 12.00.05 / С.М. Прилипко / Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого. – Х., 2007. – 47 с.

Законодавчі та нормативні документи, стандарти

14. Конституція України //Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.

15. Закон України «Про судоустрій та статус суддів» // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 31 – Ст.545.

16. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435–IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – №№ 40–44. – Ст. 356.

Статті з журналів та збірників

17. Панасюк О. Правове регулювання застосування штрафів до працівників/ О.Т. Панасюк // Право України. – 2006. – №8. – С.44-47.

18. Капліна Г.А. Інституалізація поняття гідної праці як чинник розвитку трудових правовідносин / Г.А.Капліна // Актуальні проблеми права: теорія і практика. Збірник наукових праць. – Луганськ: Вид-во СНУ ім. В.Даля. – 2010. – № 18. – С.8-15.

Бесіди, діалоги, інтерв'ю

19.Поріг – це не стіна, це початок шляху: [бесіда з доктором історичних наук М. Кірсенко / вела Я. Леонтієва] // Пороги. Прага. – 2003. – № 6 (листопад – грудень). – С. 12–14.

20.Міжнародна співпраця – престиж навчального закладу: [розмова з проректором із навч. роботи та міжнар. зв'язків Ю. Рашкевичем / підгот. Оріся Шиян] // Аудиторія. – 2005. – 5–12 травня. – С. 10–11.

Електронні ресурси:

Віддалені ресурси

22.УкрМАРК: національний формат представлення бібліографічних даних [Електронний ресурс] : (проект) / Нац. б-ка України ім. І. В. Вернадського, Нац. парламент. б-ка України, Наук. б-ка ім. М. Максимовича Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. – Електрон. дан. (13 файлів). – 2002–2003. – Режим

доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/library/ukrmarc.html>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

23.Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті *[Електронний ресурс]: (підсумки 10-ї Міжнар. конф. "Крим-2009")* / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник. – 2003. – № 4. – С. 43. - Режим доступу до журналу: <http://www.nbuv.gov.ua/articles/2009/03klinko.htm>. - Назва з екрана.

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ З КУРСУ
«ЦИВІЛЬНЕ ТА СІМЕЙНЕ ПРАВО»
для студентів денної та заочної форми навчання**

(перший (бакалаврський) рівень
галузь знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»)

Укладачі:

Галина Анатоліївна Капліна
Вікторія Ігорівна Гніденко

Редактор _____
Техн.редактор _____
Оригінал-макет

Підписано до друку
Формат 60x84 1/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Друк офсетний. Усл.друк.ар. ____ Усл. кр.-от. . Навч.-вид.ар. ____
Тираж 100 екз. Вид. № ____ . Замовлення № ____ . Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля
91034, м. Сєверодонецьк,
Просп. Центральний , 59а

Адреса редакції: 91034, м. Сєверодонецьк,
просп. Центральний, 59а
Телефон:
E-mail: